

زمان و وقت ایرانی‌ها کجا خرج می‌شود؟ / از مراقبت شخصی تا 1 دقیقه فعالیت‌های خیرخواهانه

[ad_1]

پایگاه خبری اقتصادی تراز: یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های سیاست‌گذاران هر کشور، بهره‌وری سرمایه انسانی و فکری است. سرمایه انسانی کشورها عامل تعیین‌کننده میزان موفقیت آن کشور در بلندمدت از طریق تولید ارزش اقتصادی است. از این منظر نحوه و نوع بهره‌گیری از سرمایه انسانی به قدری مهم است که بخشی از سرمایه‌های مالی کشورهای توسعه‌یافته صرف مطالعات در این حوزه می‌شود.

رتبه شاخص سرمایه انسانی ایران

مجمع جهانی اقتصاد از سال 2013 گزارشی تحت عنوان «شاخص سرمایه انسانی» منتشر می‌کند که در این مطالعه از بین 130 کشوری که مورد بررسی قرار گرفته‌اند، تنها 19 کشور جهان از 80 درصد پتانسیل سرمایه انسانی خود استفاده می‌کنند.

فنلاند، نروژ و سوئیس به ترتیب سه کشوری هستند که از 85 درصد از منابع انسانی‌شان بهره‌برداری کرده‌اند. بعد از این سه کشور، ژاپن، سوئد، نیوزلند، هلند، بلژیک و کانادا بیشترین بهره‌وری را از منابع انسانی خود دریافت می‌کنند. همچنین در خاورمیانه و شمال آفریقا، بحرین با رتبه 46 در صدر و قطر و امارات با رتبه‌های 66 و 69 در رتبه‌های بعدی قرار دارند در این رده‌بندی ایران در رتبه 85 جهان به لحاظ استفاده از سرمایه انسانی قرار دارد (اینجا +).

متأسفانه در داخل کشور موسسه‌های مطالعاتی پژوهش‌های قابل استنادی در مورد بهره‌وری سرمایه انسانی انجام نداده‌اند؛ اما مرکز آمار ایران در گزارشی به بررسی نحوه گذران وقت مردم کشورمان طی سال 93-94 پرداخته است (منتشرشده در تیرماه 96) که علیرغم ضعف‌هایی همچون کیفی بودن مطالعه، ضعف آماری مطالعه، محدود شدن مطالعه به شهرهای کشور نتایج قابل‌تأملی را نشان می‌دهد.

این مطالعه که در 4 فصل پاییز و زمستان 93 و بهار و تابستان 94 صورت گرفته بر اساس طبقه بندی بین‌المللی ICATUS با 9 شاخص کلی

مورد ارزیابی قرار گرفته است، (اینجا+) نشان می‌دهد ایرانی‌ها با 13 ساعت و 22 دقیقه بیشترین زمان خود را به فعالیت نگهداری و مراقبت شخصی اختصاص می‌دهند. همچنین کار و فعالیت‌های شغلی با 5 ساعت در شبانه‌روز، پایین‌تر از میانگین جهانی (7 ساعت) است. این 9 شاخص مورد بررسی عبارت‌اند از:

1. کار و فعالیت‌های شغلی
2. فعالیت‌های خانه‌داری
3. فعالیت‌های خیرخواهانه و داوطلبانه
4. فعالیت‌های آموزشی و فراگیری
5. مشارکت اجتماعی
6. تفریح و سرگرمی
7. فعالیت‌های ورزشی
8. استفاده از رسانه‌های جمعی
9. نگهداری و مراقبت شخصی

در این گزارش نحوه گذران اوقات در بین مردان و زنان، شاغلان و بیکاران، افراد خانه‌دار و محصلان و همچنین افراد بی‌سواد و باسواد با استفاده از 16 هزار و 912 نمونه موردی (بعد خانوار) در کل کشور مورد ارزیابی قرار گرفته است که در ادامه برخی از این مؤلفه‌ها آمده است:

الگوی فعالیت‌های گذران وقت در بین زنان و مردان

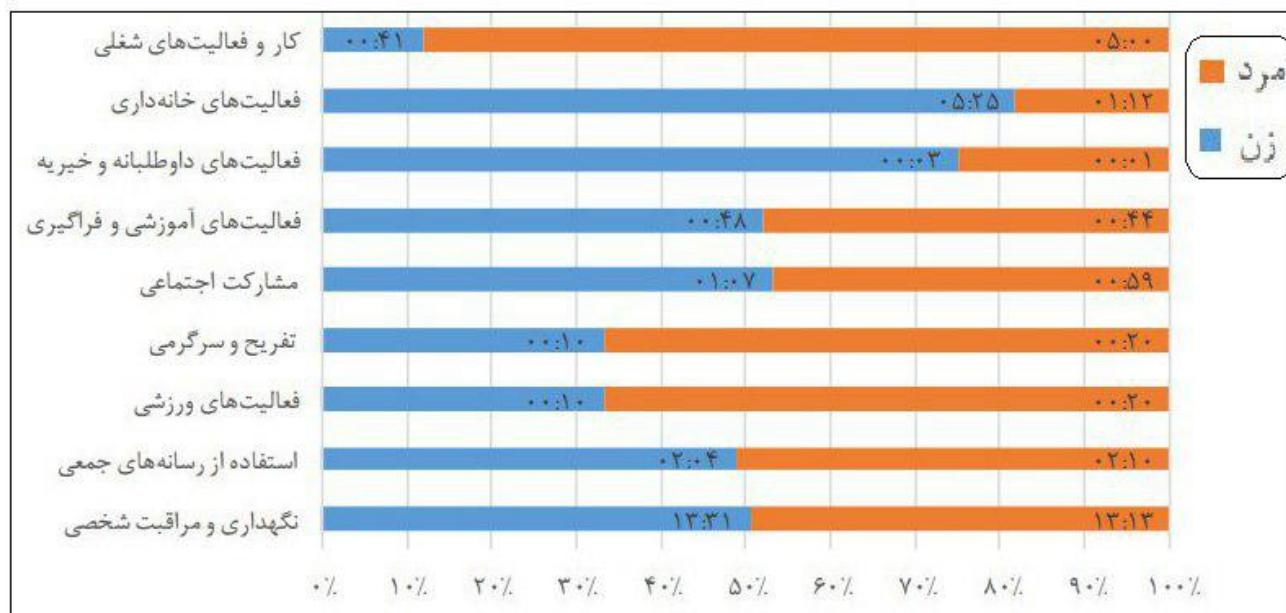
بر اساس این گزارش، در بین مردان، بعد از فعالیت نگهداری و مراقبت شخصی، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه‌روز به ترتیب مربوط به کار و فعالیت‌های شغلی با 5 ساعت، استفاده از رسانه‌های جمعی با 2 ساعت و 10 دقیقه و فعالیت‌های خانه‌داری با 1 ساعت و 12 دقیقه بوده است

بر اساس طبقه بندی فعالیت‌های گذران وقت، نگهداری و مراقبت شخصی طیف وسیعی از فعالیت‌ها را شامل می‌شود. این فعالیت‌ها، همان گونه که از نام آن پیدا است، مربوط به مراقبت‌های شخصی افراد شامل مراقبت‌های بهداشتی، درمانی و آرایشی، فعالیت‌های معنوی نظیر فرایض دینی و فعالیت‌های مذهبی، نظافت و استحمام، تفکر و برنامه ریزی، خوردن و خوابیدن و استراحت و مواردی از این دست است

در بین زنان نیز متوسط بیشترین زمان صرف شده به ترتیب فعالیت نگهداری و مراقبت شخصی با 13 ساعت و 13 دقیقه، فعالیت مربوط به

خانه‌داری با 5 ساعت و 25 دقیقه، استفاده از رسانه‌های جمعی 2 ساعت و 4 دقیقه و فعالیتهای مشارکت اجتماعی با 1 ساعت و 7 دقیقه است.

متوسط زمان سپری شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران وقت بر حسب جنس
نقاط شهری: ۹۴-۱۳۹۳

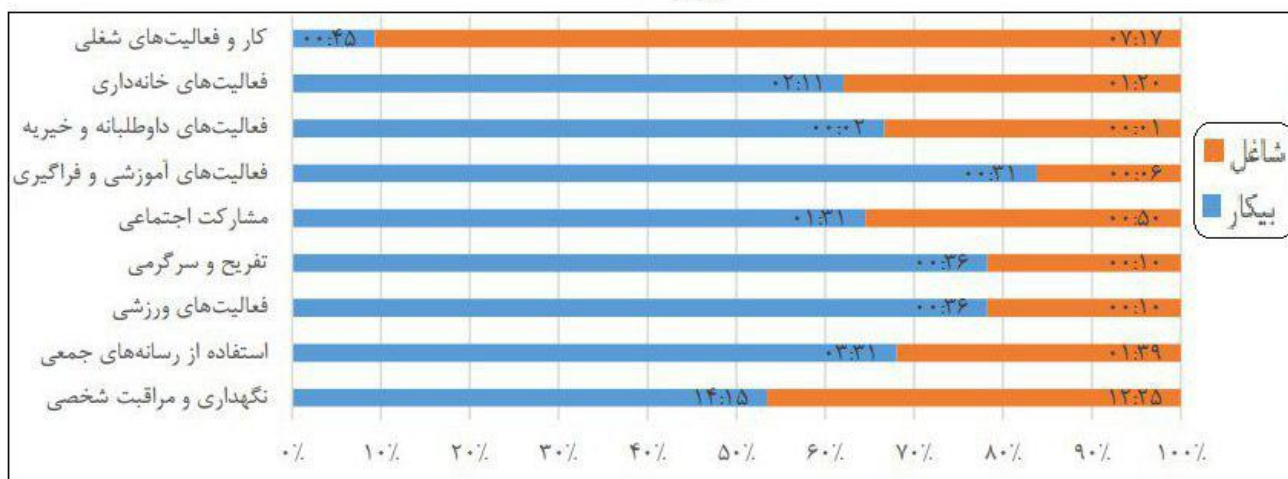
الگوی فعالیتهای گذران وقت در بین شاغلان و جمعیت بیکار

الگوی گذران اوقات علاوه بر اینکه در بین زنان و مردان متفاوت است، در بین شاغلان، بیکاران نیز تفاوت چشمگیری باهم دارد. بر این اساس، در بین شاغلان، بعد از فعالیت نگهداری و مراقبت شخصی با 12 ساعت و 25 دقیقه، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه‌روز مربوط به کار و فعالیتهای شغلی با 7 ساعت و 17 دقیقه و کمترین زمان صرف شده مربوط به فعالیتهای داوطلبانه و خیریه با 1 دقیقه بوده است.

برای جمعیت بیکار نیز بعد از فعالیت نگهداری و مراقبت شخصی با 14 ساعت و 15 دقیقه، استفاده از رسانه‌های جمعی با 3 ساعت و 31 دقیقه و فعالیتهای خانه‌داری با 2 ساعت و 11 دقیقه بیشترین و فعالیتهای داوطلبانه با 2 دقیقه کمترین زمان صرف شده را به خود اختصاص داده است.

متوسط زمان سپری شده توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر فعال اقتصادی به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران وقت

نقاط شهری ۹۴-۱۳۹۳

قابل‌ذکر است با توجه به اینکه آمار مذکور مربوط به سال ۹۴ است، در این سال تعداد جمعیت فعال (شاغل و بیکار) در کشور ۲۴ میلیون و ۷۰۱ هزار و ۱۷۷ نفر بوده است که از این تعداد ۲۱ میلیون و نهصد و ۷۲ هزار و ۸۵ نفر شاغل و ۲ میلیون و ۷۲۹ هزار و ۹۲ نفر بیکار بوده‌اند.

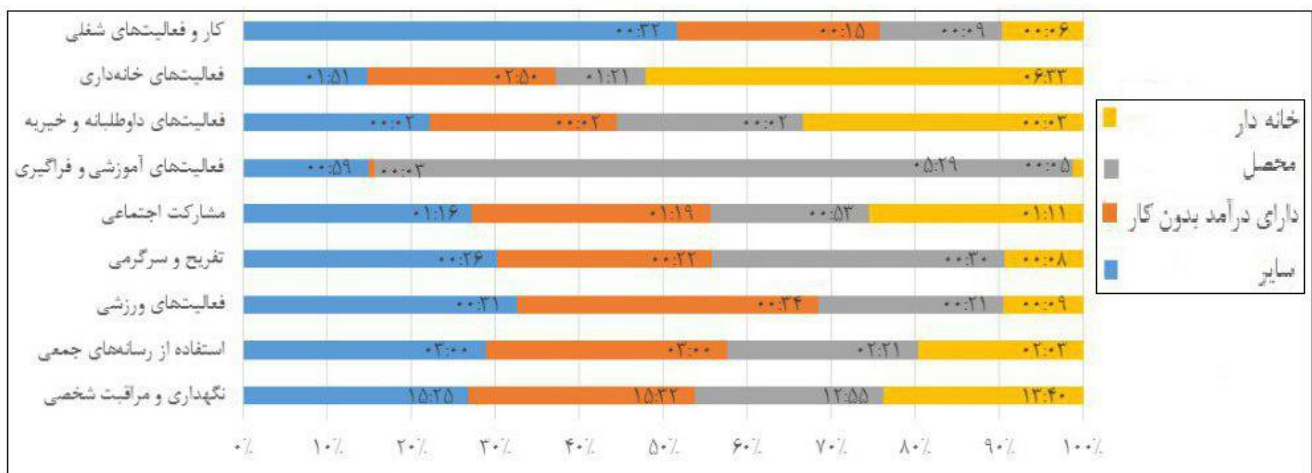
الگوی گذران وقت در بین ۶۴ میلیون جمعیت غیرفعال اقتصادی

در بین جمعیت غیرفعال اقتصادی، خانه‌داران به‌طور متوسط بیشترین زمان خود را صرف فعالیت‌های خانهداری با ۶ ساعت و ۳۳ دقیقه کرده‌اند. بعد از خانه‌داران، گروه محصلان با ۵ ساعت و ۲۹ دقیقه بیشترین وقت خود را صرف فعالیت‌های آموزشی و فراگیری و افراد دارای درآمد بدون کار (بازنشستگان و ...) به‌طور متوسط بیشترین اوقات خود را به فعالیت استفاده از رسانه‌های جمعی با ۳ ساعت اختصاص داده‌اند.

بر اساس آمارهای اقتصادی سال ۹۴، در این سال بیش از ۶۴ میلیون نفر (۶۱.۸ درصد از جمعیت ۱۰ سال به بالای کشور) به لحاظ اقتصادی غیرفعال بوده‌اند.

متوسط زمان سپری شده توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر غیرفعال به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران وقت

نقاط شهری ۹۴-۱۳۹۳

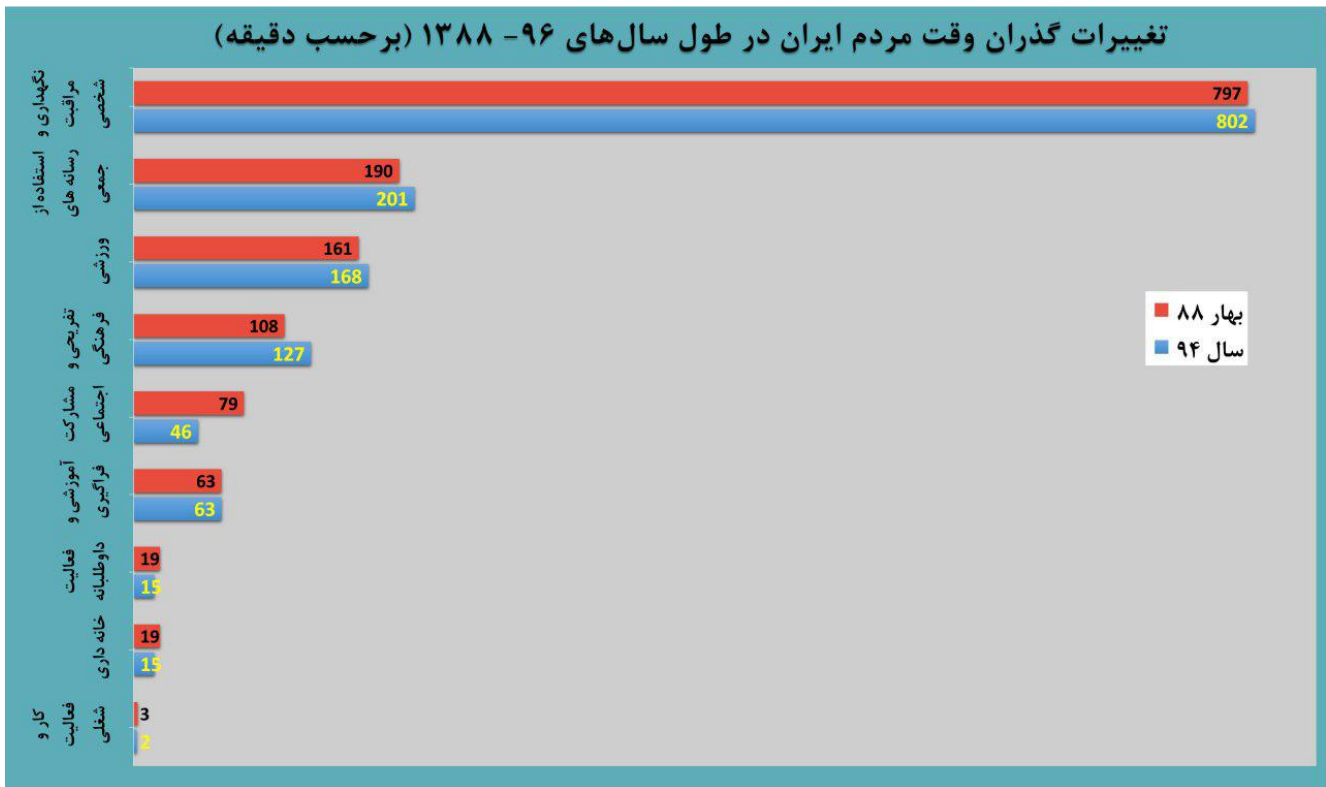

تغییرات وقت گذارنی ایرانی ها در طول 6 سال 88 الی 94

مطالعه دو آمار منتشر شده نشان می دهد بین سالهای 88 تا 94 وقت گذارنی ایرانی ها تفاوت چندان معناداری را نشان نمی دهد. بر اساس گزارش مرکز آمار، در هر دو مقطع زمانی بیشترین زمان ایرانی ها (13 ساعت و 17 دقیقه در سال 88 و 13 و 22 دقیقه در سال 94) در شبانه روز صرف نگهداری و مراقبت شخصی می‌شود. در رتبه دوم فعالیت خانه‌داری قرار دارد که در هر دو مقطع زمانی بیش از سه ساعت از زمان افراد به این امر اختصاص دارد (در سال 88 معادل سه ساعت و 10 دقیقه و در سال 94 حدود سه ساعت و 21 دقیقه).

در رتبه سوم کار و فعالیت‌های شغلی است که میانگین زمان مصرف شده برای کل جمعیت کشور در سال 88 افراد دو ساعت و 41 دقیقه و در سال 94 حدود دو ساعت و 48 دقیقه برای کار وقت صرف کرده اند.

در هر دو مقطع در رتبه های بعدی به ترتیب فعالیت استفاده از رسانه‌های جمعی، فعالیت‌های آموزشی، مشارکت اجتماعی، فعالیت‌های تفریحی، فعالیت‌های ورزشی در رده‌های بعدی قرار دارند. نکته قابل تامل این است که در هر دو مقطع فعالیت‌های داوطلبانه کمترین زمان را به خود اختصاص داده اند (سه دقیقه در سال 88 و دو دقیقه در سال 94).

نحوه بررسی و انتشار آمار گذران وقت در ایران

در بعضی از کشورها جمع آوری داده‌های مربوط به گذران وقت از سال 1920 آغاز شده و تا امروز به مرور بر تعداد کشورهای که این داده‌ها را جمع آوری می‌کنند و از آن در برنامه‌ریزی‌ها استفاده می‌کنند، افزوده شده است.

در ایران تا قبل از سال 1393 اطلاعات آمارهای گذران وقت در چارچوب طرح‌های تحقیقاتی اوقات فراغت به صورت موردی و بر پایه نیاز دستگاه‌های اجرایی توسط سازمان‌ها و مؤسسات تحقیقاتی از جمله سازمان ملی جوانان طراحی و اجرا شده است، در مرکز آمار ایران نیز طرح "آمارگیری از خصوصیات اجتماعی اقتصادی خانوار" که در سال‌های 1380 لغایت 1382 اجرا شد، حاوی اطلاعاتی در خصوص ویژگی‌های اوقات فراغت افراد 10 ساله و بیشتر کل کشور بوده است.

مطالعات مربوط به گذران وقت نخستین بار بنا به درخواست مرکز آمار ایران به صورت طرح پژوهشی با هدف بررسی چگونگی گذران وقت افراد جامعه در پژوهشکده آمار انجام شد و به دنبال آن به صورت طرح آزمایشی در سال 1383 در شهر تهران اجرا شد.

طرح آمارگیری گذران وقت برای اولین بار در فصل یابیز سال 1387 و سپس در فصول زمستان 1387 و بهار و تابستان 1388 در نقاط شهری کشور

اجرا شد.

در سال 94-1393 طرح آمارگیری گذران وقت با هدف ارائه اطلاعات مربوط به شناخت الگوی گذران وقت گروه های مختلف افراد جامعه و بررسی تغییرات شیوه زندگی افراد در فصول پاییز و زمستان 1393 و بهار و تابستان سال 1394 توسط مرکز آمار ایران تهیه و اجرا شد. در طراحی و تهیه این طرح از تجربه اجرای آن در سالهای 88-1387 تجربه حاصل از طرح پژوهشی پژوهشکده آمار در سال 1383 و تجارب سایر کشورها و تعاریف و طبقه بندی های بین المللی بهره گیری شد. نتایج حاصل از طرح مذکور می تواند به عنوان منبع ارائه آمارهای گذران وقت کشور در بین سایر کشورهای جهان قرار گیرد.

نتایج حاصل از اجرای طرح آمارگیری گذران وقت در قالب چکیده های الکترونیک فصلی اطلاع رسانی شده است. همچنین نشریه سالانه، به صورت کاغذی و الکترونیک منتشر و در اختیار کاربران آمار قرار میگیرد. در نشریه سالانه علاوه بر ارائه آمارهای مربوط به چگونگی گذران وقت افراد در طول سال، تغییرات آن نیز در فصول مختلف ارائه میشود و اطلاعات جمع آوری شده به صورت تفصیلی تر در اختیار کاربران قرار میگیرد.

نشریه حاضر به نتایج طرح مذکور که طی 4 فصل در نقاط شهری کشور اجرا شده است، اختصاص دارد. حجم نمونه در کل سال آماری (پاییز و زمستان 1393 و بهار و تابستان 1394) برابر 16912 خانوار بوده است که در هر فصل به 4228 خانوار مراجعه شده است. در این نشریه برآورد متوسط زمان مصرف شده توسط افراد 15 ساله و بیشتر مناطق شهری کشور، در گروههای مختلف فعالیت گذران وقت آورده شده است.

ad_2]]

Source link